

Landet lär #42 Att skörda lika - Om jämställdhet i de gröna näringarna

Hej och välkomna till landet där jag heter Sara Uddemaroch jobbar på landslags nätverket kansli.

I dag ska det handla om jämställdheten i de gröna näringarna och dagens föreläsare är Rebecka Persson. Det här avsnittet spelas in och du kan se det igen när du vill på vår webb. Adressen är landsbygdsbygd. Nätverket Punkt se vidsträckt landet lagar.

Där kan du också läsa mer om våra kommande seminarier. Nästa gång är den första december och då ska det handla om rättigheter baserat på ungdomsperspektiv. Dessutom har vi en annan miniserie här under hösten som handlar om hållbart vattenbruk. Mer information om vinnarna hittar du också på vår webb. För dig som sitter med läsplatta eller mobil är det bäst att använda Adobe Connect en app för att följa seminariet. Om du sitter vid en dator så är det bra om du har fast internetuppkoppling. Skulle något börja strula under tiden så brukar det lösa sig och gå ur programmet och sedan komma tillbaka igen. Vi har en chat som ni ser här till höger och där finns en chatt. Moderator som samlar in alla era frågor under föreläsningen och så tar vi dom efteråt. Här kan ni också skriva om ni har några tekniska problem eller så. Där ska vi försöka hjälpa er med dem så gott vi kan och vi kommer att hålla på till klockan kvart i ett i dag ungefär. Innan vi släpper in dagens föreläsare vill jag veta lite mer om vad ni finns någonstans just nu. Då ska ni alltså klicka i två alternativ och välja mellan Stockholm, Göteborg, Malmö annan stad, tätort eller landsbygd. Och så ska ni kryssa i om ni finns i Norrland, Svealand eller Götaland.

Ska vi se var vi har någonstans. Götaland verkar ni vara många. I annan stad är det många som har kryssat i också. Ganska bra spridning, annars skulle jag säga. Kul att ni är så många som har hittat hit. Jag tror det blir jättespännande det här. Då går vi faktiskt vidare i programmet och det har blivit dags att släppa in våra föreläsare. Rebecka Persson är med oss.

Ut. Och där har vi bud på det också. Jättebra! Rebecka Hej! Hej! Du är ju omvärldsanalytiker på Prime Machines och har på uppdrag av Jordbruksverket vart med att ta fram rapport om jämställdhet i de gröna näringarna. Den härrapporten är ju så pass färsk så den är inte publicerad. Men den kommer ut alldeles här i dagarna och då kommer du hitta den på vår webb

och den kommer också finnas i Jordbruksverkets webbutik. Den länken ska ni hitta i chatten här alldeles strax så får ni hålla utkik där helt enkelt innan du sätter igång det. Man ska också säga till er tittare att det går att ladda ner den här presentationen. Längst ner till höger bild så finns det ett fält som heter ladda nerfiler. Då markerade den filen och trycker på download fil. Rebecka Om du känner dig redo så tycker jag vi kör igång det.

Kapten M. Vad var kul att få vara här och berätta om det här?

Bakgrunden till det här projektet och den härrapporten var ju att Jordbruksverket ville titta lite närmare på kopplingen mellan jämställt företagande och lönsamhet och konkurrenskraft inom de gröna näringarna.

Och då fick vi i uppdrag att ta fram en rapport om detta och det som vi gjorde då var dels att vi samlade ihop och analyserade den befintliga kunskapen som finns. Vi tittade på massor, massa forskning och befintliga rapporter som har publicerats och även befintlig statistik inom området. Men vi gjorde också en hel del intervjuer. Dels så passar det med väldigt många experter, dels så pratar vi med experter inom inom jämställdhet och jämställdhet med fokus på de gröna näringarna. Och sedan gjorde vi fem stycken djupintervjuer med experter från framgångsrika branscher där vi kunde se att man hade gjort kanske inte där man är helt jämställda idag, men där man liksom hade gjort en resa och framgångsrikt arbetat med jämställdhet inom bygg och skog.

Man kan väl säga att det var inte inräknat när vi jobbade med näringarna i just projektet. Sedan pratade vi med lite personer på Jordbruksverket också för att få det perspektivet och fann en väldigt intressant del av det här var också att vi gjorde djupintervjuer med personer som arbetade i branschen. Då pratar vi de elva personerna som.

En som jobbar inom olika delar av näringen, både män och kvinnor i olika storlekar, på gården, i olika delar av landet och där för att få en bra spridning.

Och sedan baserat på detta så får vi ta fram ett antal framgångsfaktorer och från de här intervjuerna vi gjorde med andra banker som jobbat

framgångsrikt och då det vi hade kunnat läsa på baksidan så kunde vi formulera ett antal framgångsfaktorer och sen kunde vi då om dem så att de passade för de gröna näringarna och kunde landa i ett antal sådana önskvärda lägen var vad ska vi vara? De gröna näringarna jämställda och sedan kunde vi göra en analys av nuläget för de gröna näringarna, som ju framförallt är baserade sig

på de här intervjuerna med personer som arbetar inom näringarna. Då kunde vi se hur jämställdheten ut. En del står siffermässigt från olika rapporter vi hade kunnat titta på, men också faktiskt inom branschen. Sen så

kunde vi göra en jämförelse av de här önskvärdalägena vi hade landat i. Och då den här analysen av läget hade vid antal identifierade gap och så baserat på det så tog vi fram ett antal kriterier insatser från Jordbruksverket och andra aktörer för att vi ska kunna röra oss mot en mer jämställd näring helt enkelt. Så det är en väldigt gedigen rapport som dels tar avstamp i forskningen och av den befintliga kunskapen som finns, men som också den landar i ett antal handfasta insatser som jag skulle kunna göras för att flytta den gröna näringen framåt. Än

i dag kommer vi först fokusera lite kort på att titta på. Vad är utgångspunkten rent statistiskt och varför ska vi göra det här? Vad är vinsterna av att få en mer jämställd näring? Och därefter så kommer merparten av presentationen handla om att kort gå igenom den här gap analysen helt enkelt. Än så länge. Hur ser nu läget ut och hur ser de här gap ut?

Innan vi börjar med utgångspunkten och det när vi tittade på hur statistiken ser ut. Så om man tittar lite snabbt så kan man se att det är lite intressant. För om man bara tittar på hur många som är sysselsatta inom jordbruket så så är det ändå relativt jämnt mellan kvinnor och män. Men om man tittar lite mer noga så är det dem som

man tittar på heltidsanställning. Då kan man se att det bara är en tredjedel av alla heltidsanställning

som kvinnor har. När man tittar lite djupare så kan vi se lite större könsskillnader

och även gällande lust att medverka i att leda och sitta i styrelsen för företag. Där kan vi också se könsskillnader där män gör det i högre utsträckning och vi kan också se att män äger mer mark än vad kvinnor gör och att

män också ofta äger mycket större jordbruk än kvinnorna gör. Så det finns en hel del könsskillnader som går att se

och utgångspunkten vi har med oss här är ju att det finns ett arbete att göra inom den,

även gällande jämställdhet. Men varför? Varför ska vi göra det här då? Jo,

det finns väldigt många fördelar med att röra oss mot en mer jämställd gruvnäring. Dels så finns det ju de här politiska aspekterna att jämställdhet är en

fråga om demokrati och rättvisa och en del i de politiska målen för den gröna näringen. Så det är ju en väldigt viktig grund att ha med oss.

Men vi kan också se att jämställdhet leder också till ökad lönsamhet. Det leder också till ökad innovationsutveckling och att man liksom det blir högre upp och det som är en mer diversifierad del skapar innovation.

Än sen så kan vi också se att det leder också till en större attraktion av kompetens och arbetskraft, vilket ju är gynnsamt för de gröna näringarna som ju behöver mer arbetskraft. Och sen sist men inte minst kan vi också se att jämställdhet också leder till ökad säkerhet på arbetsplatserna, vilket ju också är väldigt viktigt eftersom att det här är en av de mest riskfyllda branscherna i Sverige.

Så det finns väldigt många fördelar med att röra mot en mer jämställd. Men det är en väldigt viktig grund att ha med oss nu. Nu ska vi titta lite närmare på den här

analysen. Vi tittar på de här önskvärda lägena och på de nu lägena inom ett antal områden och då så delade vi upp de här önskvärda lägena

inom tre olika delar där en del står på övergripande nivå. Det är den typen av önskvärd lägen som kräver en samordning

mellan flera olika typer av aktörer och ofta att det är högre instanser som också är involverade.

Sen så var det en, en, en annan, ett annat område som kallas branschens image. Och här är det då den typen av önskvärda lägen som grundar sig i hur bilden ser ut, både från dem som arbetar i närheten men också dem som står utanför den. Och sedan den sista delen är på själva lantbruket. Och det är den typen av önskad lägen som grundar sig i hur arbetet ser ut på gårdarna. Så nu kommer vi gå in ett antal önskvärda lägen för de här olika delarna. Och om vi börjar på det här på övergripande plan så finns just det här kopplat till målbild och problemformulering där vi kanske att det finns ett behov av att ha en tydlig bild av vad målet är, det vill säga att man nått fram till när man rör sig framåt inom jämställdhet. Och vad är faktiskt problemet? Och här är det viktigt att hela branschen kan stå bakom det helt enkelt. Och det som vi kanske från nuläget här är att det finns ju en medvetenhet kring att det finns ett problem kopplat till jämställdhet. Men det saknas liksom en gemensam bild av vad är problemet? Och vad är vägen framåt för näringen? Och hur ska vi ta oss dit så att det finns en bild av att det finns ett problem, men inte riktigt vad målbilden är och vad det är,

hur vi ska ta oss dit helt enkelt. Tittar vi på nästa så är det kopplat till just det här långsiktiga, att det finns liksom en viss bild av att det här

liksom att ojämsställdheten nästan ska försvinna med demde kommande generationerna. Och det.

Det behövs ett aktivt arbete och en bild av att man faktiskt ser det här som ett långsiktigt arbete för att det som krävs för att förflytta en hel

bransch inom detta så är att det behövs verktyg för att säkerställa att det här jämställdhetsarbetet faktiskt följs upp och utvecklas aktivt kontinuerligt.

På sikt, helt enkelt. Jag går vidare till nästa. Inom den övergripande nivån så handlar det om ännu högre instanser

och här finns idag det som vi har kunnat se att det finns ett behov av att det är någon eller några aktörer på högnivå som driver frågan för att det har ett väldigt viktigt signalvärde. I dag så ser man inte att det finns någon eller några högre instanser som aktivt driver frågan än. Och det är ju någonting som som behövs. Helt enkelt är att det är en eller flera högre instanser som tydligt ställning och aktivt arbetar framåt. Och här intervjuerna här, vad till exempel är Jordbruksverket en trovärdig aktör att kunna gå före och visa vägen

kring det? Men givetvis att det också finns en massa andra aktörer som kan göra det. Men det är också det här med att jobba tillsammans med ett flertal aktörer som blir viktigt.

En guidar till nästa. Inom det här med högre instanser så kan vi se att det finns ett behov av olika typer av nätverk, att man liksom från de som arbetar inom branschen ser ett behov av att dela och sprida kunskaper ett forum som är mer inkluderande. Man kan tycka idag att det är lite svårt att dela med sig av erfarenhet och kunskaper vissa typer av forum som ofta är mansdominerade. Och ett läge framåt är just att det finns tillgång till forum och nätverk där syftet är att dela kunskap och erfarenhet kring

företagande och att kvinnor använder sig av det. Och det behöver nödvändigtvis inte vara

forum och nätverk som enbart är till för kvinnor. Men det måste vara det och det måste vara inkluderande helt enkelt. Och tillåtande. Går vidare till nästa del som handlar om det här med branschens image. Där är ett viktigt

önskat läge handlar om bildspråk och symboler för det som vi har kunnat se är att bildspråk och symboler som får lov att representera de här näringarna blir en väldigt viktig signal för vilka värderingar som tillåts präglade branschen.

Och det hade jag kunnat se idag är att det finns en viss bild bland kvinnor, att man tycker det är svårt att identifiera sig som lantbrukare därför. Det vi kunde se är att det finns ett behov av att jobba lite mer med den här typen av bilder och symboler och till exempel sätta upp olika typer av riktlinjer kring hur man ska tänka kring

det. För att underlätta för fler att identifiera sig just med lantbrukare, håll oberoende av vad man har för kön och bakgrund och det. Guida till nästa inom branschens nisch så handlar det om spridning av kunskap och här kan vi se att normer och även en väldigt viktig roll i detta som också upprätthåller detta och såklart är väldigt svårt att förändra och bryta och därför blir det väldigt viktigt att förmedla kunskap framåt. Och det önskvärda läget är ju att de som är aktiva inom branschen faktiskt har kunskap om jämställdhet och förstås yftet. Varför? Varför ska vi bli mer jämställda och att de vinsterna som vi pratar om i början är att det sprids och att man får stora konsekvenser för hela branschen, men också på individnivå helt enkelt. Men det som det som också är intressant här är att det verkar finnas väldigt mycket kunskap inom branschen. Men det blir svårt att komma ur nästa avsnitt vi kommer in på som handlar om på själva gården. Att man tycker det är lite svårt att sätta den här kunskapen i relation till den egna gården så att det faktiskt funkar i det dagliga arbetet.

Går vi vidare inom det här med branschens image så handlar det väldigt mycket om goda exempel och det vi kunde se här är att kvinnor som är lantbrukare och företagare kan ses som lite sällsynta och lyftsofota, kanske snarare som kvinnor än som lantbrukarna och företagen. Faktiskt är det så att det här är ett önskvärt läge här skulle vara att kvinnor som driver lantbruk är synliga i olika typer av sammanhang och i den allmänna debatten och omsorgsamt företag och lantbrukare snarare än som de kvinnor. Och det var den sist i timmen. Så om vi går vidare från själva lantbruket så kan vi se här att. Det finns liksom en delvis positiv bild av landet eller av livsstilen med att jobba som lantbrukare genom att man kanske ofta kan bo på landet och att man kan bo nära sitt arbete. Men det finns också en del negativa aspekter kopplat till det här som framför allt handlar om bristen på trygghet och struktur som det är. Som vi kunde se i intervjuerna att man tycker att det blir svårt att kombinera familj med arbete. Helt enkelt

därför. Ett önskat läge som vi kan se då är att lantbruket faktiskt,

i alla fall till lite större mån kan erbjuda samma typ av trygghet och skyddsnet som ett vanligt yrke gör. För att underlätta för det här helt enkelt.

Och går vi vidare till nästa del så handlar det mycket om att vi var inne på att normerna styr mycket mer med det här och det styr även vad man faktiskt gör på själva lantbrukets och här. Det vi kunde se var att kvinnorna ofta sköter det mer obetalda arbetet som ofta har att göra med hushållsarbete och administration och som man kanske tror. Även om man indelar lantbruket kanske man gör det utanför sitt sitt andra arbete. Sen lyftes det också en hel del risk för kvinnor som kanske gifter sig med någon som har ett lantbruk

och då inte äger kanske sin bostad så att man då missar eventuellt en bostadsprisutveckling och hela den aspekten. Och sen så finns det också. Ytterligare en aspekt till detta är att det finns vissa hinder i den fysiska miljön för kvinnor idag som delvis

utgör ett hinder för kvinnorna. Det finns

en hel del att göra för att få en jämnare fördelning på alla positioner och alla typer av arbeten och så där. Men i dag så tycker man att det är lite svårt att få in det. Är det är jämställdhetsarbetet och se över vem som gör vad då? Hela den biten i löpandearbetet och att faktiskt utforma olika typer av initiativ

utan att det går in, till exempel lantbrukarnas äganderätt. Till exempel på det här med att man gifter sig med någon och så där så att det är det anses lite problematiskt att faktiskt förändra dessa normer.

Det har att göra med så mycket mer helt enkelt.

Och i bilar till nästa. Inom lantbruket så handlar det om arbetsgivaren och är en väldigt viktig del här.

Lantbrukare är ju många lantbrukare och arbetsgivare och har ju därför ett stort ansvar att skapa en arbetsplats som är tillgänglig och accepterande för alla. Och det vi kunde se i intervjuerna var att det är få av de här lantbrukarna som också var arbetsgivare som faktiskt såg sig som arbetsgivare och företagsledare. Och även om det ofta inte var något som var medvetet eller aktivt så blir det något som hämmar jämställdhetsarbetet helt enkelt.

Och det som vi också kunde se i intervjuerna var att man tyckte att den här rollen som arbetsgivare och beslutsfattare ofta var ganska ensam, att man inte hade någon att bolla frågor och strategier med.

Så här ser vi att det finns väldigt stora steg över att det finns en stor potential i att utbilda lantbrukare inom ledarskap och företagande där jämställdhet blir en viktig del helt enkelt.

Och om vi går till den sista in på bygget så handlar det om rekrytering där vi behöver jobba mer medvetet kring hur man formulerar arbetsannonser. Och också därför att det som är intressant är att intervjuerna kunde visa att man tyckte att man oftare rekryterar efter kompetens, men att kompetensen känns knådas så att man ser att det finns olika typer av B12 som passar bättre för kvinnor och vissa som bättre passar bättre för män där kvinnorna är lite bättre på mjuk administration och män är bättre på maskiner och logistik helt enkelt. Och att det finns olika status kopplat till det där ofta mäns arbetsuppgifter är högre eller säga.

En så att det här ska vara lägesom vi hade som nämns i rapporten. Jag kan bara springa i väg, men jag kan bara säga lite kort också, att vi efter att vi har landat i dessa önskar ha lägen så gjorde vi också en bedömning av dem när vi tittade på. Men hur relevanta är de? Men hur relevanta är de faktiskt för att driva branschen framåt? Och här tittar vi inte enbart med ganska mycket från Jordbruksverkets perspektiv och uppdrag helt enkelt. Sen tittar vi också på genomförbara helt. Hur pass enkla eller svåra är de att genomföra här? Om ni ser den här gularutan som är mer utmanande här

samlar vi då de här önskvärda lägena som har att göra med att det behövs med stor kraft. Ta tag kring attena flera aktörer för att komma fram till en målbild och problemformulering som är gemensam för branschen. Något som som är väldigt viktigt men som också kan vara väldigt svårt att ändra de faktiska. Något som tog sig uttryck på gården är något som också är viktigt, men också väldigt svårt. Sedan ser vi den här gröna rutansom handlar då framför allt de önskade lägena som medför att den som handlar om att sprida kunskap och sprida goda exempel och bygga nätverk och stötta arbetsgivare och lyfta företag, aspekten av lantbruksskolan och så vidare. Där ser vi att det är väldigt viktigt och det finns en genomförbar så. Här ser vi väldigt stor potential att jobba vidare och sedan den sista rödarutan som ni ser här nu ser det ut som att den är väldigt, inte relevant och låg genomförbar helt. Men den är liksom bara kanske lite mindre relevant just nu så att den inte är alls relevant.

Där är det mer den typen av arbetensom vi kunde se från Jordbruksverkets perspektiv att det var lite svårare för dem att faktiskt

jobba med det. Och det var mycket i att sätta upp långsiktiga mål som man kan mäta och så där och också att jobba med bildspråk och symboler. Och att här är att det finns en potential för enskilda företag och politiker och branschorganisationer att jobba lite mer aktivt med den typen av av önskvärdalägen. Så det var tur att jag stannade här. Sara.

Jättebra. Stort tack för detta Rebecka! Jättespännande att få höra om det här. Man har nu

en eftersläpning här. Vi ska se. Nu har vi bytt till det här läget. Jag ser att det har kommit en del frågor i chatten också. Jättekul. Fortsätt gärna med det här under den här frågestunden vi kan börja. Jag hade bara en liten fråga i början här. Rebecka Vad vad tycker du var mest förvånande när du gjorde den här när du tar fram den här rapporten? Men jag tyckte

bara flagga. Jag tyckte att det var väldigt intressant att

det vi kunde se var att. Genom att locka flerkvinnor så verkar också finnas väldigt mycket potential att locka fler unga genom att rikta sig till en kvinna och få in fler kvinnor i näringarna. Så kan vi också om det skulle få positiva aspekter på att locka fler unga människor också

om just vi med dagens generationer är uppvuxen med lite annan typ av värderingar och skulle också lockas av att

av att liksom en annan bild av då

näringarna och lantbrukaren lyfts fram. Det tyckte jag var väldigt

intressant. Spännande. Vi går vidare här med en fråga från Matilda. Hon undrar om LRFs Jämställdhets akademi har deltagit i arbetet. Jag vet att vi fick något svar i chatten, men vi kan väl reda ut hur det har. Vilka har varit med och inte är så där

än? De har varit med. Vi har intervjuat honom som är ordförande för det och sedan har vi också så klart läst alla. En jämställdhets akademi

som är väldigt bra med kan tipsa om för er som kanske inte har läst dem. Vi får inte jättemycket bra rapporter där. De har absolut varit väldigt deltagande i arbetet.

Jättebra. Tack för det svaret. Vi går vidare med en fråga från Annie. Hur definieras de gröna näringarna i rapporten?

Jag har inte den helt exakt framför mig, men skogen ingår inte i definitionen i den här rapporten.

Men den exakta eller exakt definitionen kommer man kunna läsa

i rapporten. Jag kan absolut ta fram den här och det är alldeles, alldeles om en stund. Annie Jättebra. Vi ska se. Jag tror att vi kanske har lite andra folk bakom kulisserna som kanske kan lämna ett svar i chatten om inte annat. Andra som har varit med och jobbat med rapporten. Precis där fick vi ett svar från Frida Jättebra. Vi går vidare med en fråga från Matilda. Kan statistik ibland bli missvisande, till exempel att kvinnor deltar i det obetalda arbetet i företaget? Men att till exempel mannen står på företaget. Hur ska man komma förbi detta?

Det är ju verkligen väldigt svårt och det var ju verkligen någonting som vi brottades mycket med och diskuterade mycket. Och det är ju därför väldigt viktigt att få den här kombinationen av dels statistiken där vi kunde titta på den befintliga statistiken. Men det är ju mycket hur man ställer frågorna också som blir det viktiga och lite som vi var inne på i början. När man bara tittar väldigt övergripande så kan vi kanske inte se så dåligt ut eller vad man ska säga. Men om man tittar lite djupare och jag till exempel är ganska bra på den biten så får man en annan bild. Men också det är ju därför också viktigt att göra den här typen av kvalitativa intervjuer också för att få det perspektivet och få den kombinationen.

Men det är ju något som alltid brottas med oss och som vi har försökt hantera på det sättet.

Jättebra. Tack för svaret. Vi får se om det kommer några följdfrågor där.

Ni undrar, har ni inom ramen för detta arbete kikat på könsskillnader inom olika landslag, lantbruks relaterade utbildningar, till exempel antagning och ansökning?

Ja, det gjorde vi. Vi tittade på dem

inom gymnasieutbildningen, tittade och där kunde vi se också intressant. Där kunde vi se att kvinnorna i mycket högre utsträckning valde djur inriktade på djur, medan männen valde det som var lite mer inriktat på det. Inte exakt vad det hette, men lite mer på maskin och heladen biten. Det som kanske är lite närmare matproduktionen.

Jättebra. Tack för svaret.

Du sa innan att ni hade både kvinnor och män.

Var det någon skillnad vad man sa och vad man tyckte om de här frågorna?

Nej, faktiskt inte. Det var hypotesen att det nog skulle kunna finnas en viss skillnad eftersom man kanske ofta inte har blivit utsatt för den här problematiken på samma sätt eller att man kan bli utsatt för olika sätt. Men det som var intressant var att de män vi pratade med hade ofta en. Kanske någon dotter eller syster eller fru eller en kvinna i sin närhet som som kunde dem som de hade reflekterat över och kopplat till jämställdhet. Det var väldigt likalikt faktiskt, bara mellan männen och kvinnorna och de skilde sig väldigt lite, vilket jag tycker är väldigt intressant och spännande. Vi går vidare här i rask takt. Vi har en fråga från Kristin Varför äger så få kvinnor jordbruksmark? Enligt SCB siffror för 2016 Åkerarealen för heltidsjordbruk visar att det i 2016 fanns 1 227 000 hektar jordbruksmark i kvinnors ägo, vilket är en miljon.

En miljon 227 tusen, 162 hektar i kvinnors ägo, men bara 700 000 hektar i kvinnors ägo. En hektar ägdes av kvinnor. Det betyder att 5,5 procent av den totala åkerarealen återfinns i kvinnornas jordbruksföretag sedan 2007 och denna siffra bara stigit med en ännu halv procent. Frågan är vad det handlar om? Ja, det finns inte ett lätt svar och inte ett svar

på den frågan. Det är någonting som är väldigt komplext och det är det som vi diskuterade mycket i projektet och kunde läsa om. Så var dels mycket att ha att göra med att det har varit mycket, dels är det kopplat till abortfrågan. Det är ju också kopplat till.

Det kanske traditionellt sett är att männen har haft makten helt enkelt och sedan att de fortsatt, även om de hela tiden hur man tänker kring arv har förändrats. Så speglar det hänger ihop. Men visst, visst, jag kanske har pratat om att det finns en bild av att den typiska mannen och att det ofta är sonen som tar över jordbruken helt enkelt. Så det var den frågan som vi såg mycket som viktig. Men det är klart att det finns väldigt många andra aspekter också kopplat till det.

Jättebra. Tack för det svaret.

Det här med vad heter det? Att ni valde att titta närmare på just bygg- och skogsbranschen? Varför valde ni att titta närmare på bygg- och skogsbranschen när ni skulle identifiera framgångsfaktorer?

Ja, men det var ju

faktiskt mycket för att vi dels liksom tittade på byggbranschen så var det mycket vi tittade på, till exempel Allbrights lista över de mest jämställda företagen och där kunde vi identifiera några bygg- och industriföretag

som var i väldigt högt upp på listan. De är också jämställda i traditionellt mansdominerade branscher och därför tyckte vi att det var lite intressant att titta närmare på just dem och hur de hade jobbat med jämställdhet.

Och sen är skogsbranschen väldigt intressant även om de har en lång väg kvar att gå. Och Skogsstyrelsen har gjort jättemycket bra jobb. Då kunde vi se att när vi pratade med de här experterna inom jämställdhet så nämnde de skogsom väldigt bra exempel på ämnen som de har. Men de är inte helt. De har en lång väg att gå också. Så har de gjort väldigt mycket intressanta satsningar och jobbat aktivt med frågan på ett intressant sätt och där till exempel Skogsstyrelsen jobbat väldigt aktivt med det och där vi även kunde prata med personer som kunde ge oss lärdomar

som vi kunde ta med oss helt enkelt. I och med att de här

branscherna också ligger väldigt nära varandra så var det oerhört värdefullt om intervjuerna som vi kunde göra inom inom skogsbranschen. Spännande. Tack för det. Vi hinner med lite frågor till här. Vi har från Körslaget. Kristin.

Hur kommer det sig att Jordbruksverket bad dig att göra rapporten nu?

Ja, det är en bra fråga. Jag vet faktiskt inte varför det blev just nu.

Jag vet faktiskt inte varför det var just nu. Om jag ska vara helt

ärlig. Istället för att vi ska se om vi kanske har någon som kan svara. Ja eller nej nu. Han gjorde det jättebra. Vi kan jobba lite parallellt med frågorna. Men Rebecka, jag tänker vad är det viktigaste? Vi behöver tänka på att jobba mer framåt

framåt? Ja, jag tror att dels så är det ju alla de här

lägena som vi tar upp i rapporterna, men det är väldigt viktigt att vi kan sprida kunskap och kännedom. Det tror jag är mycket av nyckeln nu i ett förstasteg. Uppmuntra dem som gör bra saker och att fortsätta inspireras av andra branscher och fortsätta dra lärdom av till exempel skogs, skogsbranschen, byggbranschen eller andra typer av branscher

och att sprida olika typer av rapporter och kanske gärna också göra det ännu mer lättillgängligt så att det inte bara blir en skrivbords produkt utan att de också. Det är ju så klart jätteviktigt också, men det är att det också omsätts till saker som faktiskt tar sig uttryck på tåg, på gårdarna och på it i själva praktiken.

Och att tänka mycket på det här symbolvärdet. Jag var inne på att alla ska. Alla är vi ju del av den här branschen tillsammans. Jag tänker på vilken vilkasymboler, alla företag och alla organisationer och myndigheter och så vidare faktiskt sänder ut. Och att att vi tillsammans kan förbättra det här.

Jättebra, mycket klokt som talas om här idag. Vi har fått en fråga från Stefan. Var det något under intervjuerna med lantbrukarna som förvånade dig? Någon ny aspekt som inte har kommit fram i förarbetet? Det var ju lite därför jag var inne på just det här med att man såg som

potential att locka de här unga då, att man lockar fler kvinnor men också flera unga.

Sen var det också lite förvånande.

Vi ansåg att det fanns ju en. Det var väl inte förvånande, men det finns en väldigt stark vilja att förändra.

Kunde vi se att han tyckte att det var svårt? Hur?

Så det är många som hade reflekterat över frågan ändå, men att det var mer att man visste inte riktigt hur. Och att många var oroliga över det här med att de hade svårt att rekrytera nya människor och så och att man.

Och att jämställdhet aspekten kunde vara en lösning på det. Det var det kanske inte många som hade tänkt på, men det var intressant att många reflekterat över aspekten. Var beredda att förändra synen.

Det var lite svårt. Vad man skulle göra eller hur man skulle börja eller vad som var viktigt.

Precis när jag tänker det här med normer om vilka som kan vara med och påverka normer. Vad tror du om det där? Men det var väl egentligen när alla tillsammans helt enkelt. Jordbruksverket där LRF, där enskilda företag

är en del, är alla lantbrukare. Själva är utbildningar, det är. Det känns som att det är vi alla och det är därför också viktigt att alla också jobbar mot samma samsambild och samma mål som vi pratar om i början. Men det är också så klart väldigt svårt att ena alla

som har en inverkan i det. Vi hinner med. En sista fråga från Christian.

Hur viktigt är ägarförhållanden av åkermark ur ett jämställdhetsperspektiv? Det finns säkert många olika

olika svar på den frågan, men ur vårt perspektiv och det som vi kunde se var att det är otroligt viktigt för att med. Med ägande kommer också makten och med makt kommer också påverkan att påverka

och möjligheten att driva

marken hur man vill driva den och driva företaget, hur man vill driva det och vilka åtgärder de här normerna och villkavärderingar man ska stå för och hela den biten. Så enligt oss och enligt det som vi kunde se så är det otroligt.

Men om orden får vi faktiskt ta och börja runda av det här seminariet. Stort tack för alla frågor som har kommit in här.

Om du som tittare känner att du inte har fått svar på en fråga eller om du vill ställa en ny så går det såklart bra att höra av sig direkt till Rebecka och hennes mejladress kommer att komma upp här i bilden alldeles i slutet. Det finns också i PDF som man kan ladda ner här ladda ner filer i fönstret. Då säger jag stort tack till dig och mycket för att du kom till oss i landet där.

Tack också till alla er tittare som har varit med i dag. Vill du se det härigen så hittar du alltså det på vår webbplats. Adressen är landsbyggsbor, nätverket Punkt, se, snedspark, landet lagar. Här hittar du också information om de kommande seminarierna härunder. Under den här delen av året i alla fall.

Nästa år är den första december och då ska vi handla om hur man får till en rättighet baserat ungdomsperspektiv. Missa inte det. Då ska jag tacka för mig. Men innan ni stänger av vill jag gärna att ni svara på några korta frågor. Det här är viktigt för att vi ska kunna utveckla de här seminarierna. Det var allt. Tack så mycket.